

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛЬСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ПАТОФІЗІОЛОГІВ УКРАЇНИ

Другі наукові читання пам'яті професора Д. О. Альперна:
актуальні питання патологічної фізіології

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції*

м. Харків, 8–9 травня 2025 року

Харків – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛЬСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ПАТОФІЗІОЛОГІВ УКРАЇНИ**

**Другі наукові читання пам'яті професора Д. О. Альперна:
актуальні питання патологічної фізіології**

***Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції***

м. Харків, 8–9 травня 2025 року

**Харків
ХНМУ
2025**

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПОШИРЕННЯ ШКІРНИХ ДЕРМАТИТІВ Лещенко Д.С., Ващенко Ю.В., Кучерявченко М.О.	70
ЕПІТЕЛІАЛЬНИЙ БАР'ЄР КИШЕЧНИКА ЗА УМОВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО СИСТЕМНОГО АВТОІМУННОГО УШКОДЖЕННЯ Й ЗАСТОСУВАННЯ РЕСВЕРАТРОЛУ І НАНОЧАСТИНОК СРІБЛА Литвиненко А.П.	71
ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ВНУТРІШНЬООРГАННИХ АРТЕРІЙ СТОВБУРУ ГОЛОВНОГО МОЗКУ ЛЮДИНИ ЗРІЛОГО ВІКУ Лютенко М.А.	72
БОЙОВА ТРАВМА: ПАТОГЕНЕЗ Макаров В.В., Феськов В.М., Батюк Л.В., Чуприна М.В.	74
СИСТЕМНИЙ ХАРАКТЕР РЕВМАТОЇДНОГО АРТРИТУ: ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ТА КЛІНІЧНІ НАСЛІДКИ Масленнікова М.О., Сухарєва Л.П.	75
МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ СТРЕС-ІНДУКОВАНОЇ ГІПЕРГЛІКЕМІЇ НА КАЛЬЦІЄВУ СИГНАЛІЗАЦІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО НЕЙРОНА Маслов В.Ю., Шипшина М.С., Федулова С.А., Веселовський М.С.	76
ВПЛИВ ФЕНФОРМІНУ НА РОЗВИТОК ОКСИДАТИВНОГО СТРЕСУ У ПЕЧІНЦІ ТВАРИН ЗА УМОВ АЛКОГОЛІЗАЦІЇ Микитенко А.О., Непорада К.С.	78
УЧАСТЬ СИГНАЛЬНИХ МОЛЕКУЛ В РЕГУЛЯЦІЇ ДИНАМІКИ ВНУТРІШНЬООЧНОЇ РІДИНИ У ТВАРИН В УМОВАХ МОДЕЛЮВАННЯ ГЛАУКОМНОГО ПРОЦЕСУ Михейцева І.М., Коломійчук С.Г., Сіроштаненко Т.І.	78
КЛІНІГОВА АКТИВНІСТЬ НЕЙТРОФІЛІВ ПОТОМСТВА, ЩО ПІДДАВАЛОСЯ В ПРЕНАТАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ ВПЛИВУ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО МАТЕРИНСЬКОГО ХРОНІЧНОГО ЗАПАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СЕЧОСТАТЕВОЇ СИСТЕМИ БАКТЕРІАЛЬНОЇ ЕТІОЛОГІЇ Мішин Ю.М.	80
ПРОБЛЕМА ДУМСКРОЛІНГУ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ХНМУ Монакова О. С., Бойко І.С., Калінін Д.Е.	81
ЗАПАЛЬНА ВІДПОВІДЬ ПРИ ПОРАНЕННЯХ: РОЛЬ МЕДІАТОРІВ ТА ФАЗОВИЙ ПЕРЕБІГ Ніколенко Ю.В., Калініченко К.В., Сухарєва Л.П.	83
ВПЛИВ СУМІСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ВОРТІОКСЕТИНУ З ПРОТИСУДОМНИМИ ПРЕПАРАТАМИ НА ВИРАЖЕНІСТЬ МНЕСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ПРИ КІНДЛІНГ-ІНДУКОВАНИЙ МОДЕЛІ ХРОНІЧНОГО ЕПІЛЕПТОГЕНЕЗУ Остапенко І.О.	84
ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ВИБУХОВИХ ТРАВМ: ВІД ЛОКАЛЬНИХ УШКОДЖЕНЬ ДО СИСТЕМНИХ ПОРУШЕНЬ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ) Павлов О.О., Кузнецова М.О.	86
ОСОБЛИВОСТІ КЛІТИННОЇ РЕГЕНЕРАЦІЇ ІНДУКОВАНИХ СКОПОЛАМІНОМ НЕЙРОДЕГЕНЕРАТИВНИХ ЗМІН ТКАНИНИ ГОЛОВНОГО МОЗКУ ЩУРІВ Павлова О.О., Лук'янова Є.М.	88
ДИНАМІКА НЕЙТРОФІЛЬНО-ЛІМФОЦИТАРНОГО ТА ЛІМФОЦИТАРНО- МОНОЦИТАРНОГО СПІВВІДНОШЕНЬ У ПЕРИФЕРИЧНІЙ КРОВІ ЗА ВТОРИННО ХРОНІЧНОГО ЗАПАЛЕННЯ НА ТЛІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНГІБІТОРА ТРОМБІНУ Павлова О.О., Шевченко В.О.	89

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПОШИРЕННЯ ШКІРНИХ ДЕРМАТИТІВ

Лещенко Д.С., Ващенко Ю.В., Кучерявченко М.О.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Шкірні дерматити вже тривалий час є актуальною проблемою. Вони достатньо поширені серед населення та мають значний вплив на якість життя. Шкірні дерматити це не тільки про алергічні реакції, на поширеність цієї проблеми впливають і такі фактори, як забруднення навколишнього середовища, спадковість, порушення гігієни, стрес, поганий сон. Ці чинники не лише провокують розвиток дерматитів, але й ускладнюють їх лікування, що робить профілактику важливим медичним і соціальним завданням.

Мета роботи. Метою даної роботи є дослідження причин виникнення дерматитів.

Матеріали та методи. В ході дослідження були використані національні літературні джерела, а також матеріали відповідей людей на створене авторами опитування на платформі Google Forms.

Результати та обговорення. Дерматит – це поширений стан, який викликає набряк і подразнення шкіри. Він має багато причин і форм, часто супроводжується свербінням, сухістю шкіри або висипом. Також може спричиняти утворення пухирів, виділення рідини, утворення кірочок або лущення. (Joanne R Chalmers 2020). За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, за останні роки спостерігається значне зростання захворюваності на алергічні хвороби шкіри, що пов'язано зі збільшенням рівня алергізації населення через вплив хімічних речовин у довкіллі. В Україні алергічні дерматити займають провідне місце серед дерматологічних патологій, що пояснюється як екологічними проблемами, так і широким використанням побутової хімії та косметичних засобів. (Ковалевська Є. 2020)

Ми провели дослідження методом опитування 24 респондентів, з яких 17 осіб (70 %) – жінки, а решта 7 осіб (30 %) – чоловіки.

За типом шкіри поділили на три категорії: суха шкіра – 6 осіб (25 %), жирна шкіра – 4 особи (16,7 %), комбінована шкіра – 14 осіб (58,3 %).

Нами було виявлено, що 16 осіб (66,7 %) не страждають на хронічні захворювання, а лише 8 осіб (33,3 %) – страждають на астму, хронічний реніт, тощо.

У ході дослідження встановлено, що серед опитаної нами молоді 12 осіб (50 %) мають постійний контакт з алергенами і подразниками, що сприяє погіршенню стану дерматиту лише у 10 осіб (41,6 %), коли друга половина не взаємодіють з подразниками на постійній основі.

Ми з'ясували, що більша половина – 21 особа (87,5 %) – відчуває стрес або тривогу в повсякденному житті, але лише у 14 осіб (58,3 %) це впливає на погіршення дерматиту.

Під час опитування ми дізналися, що 22 особи (91,7 %) також використовують побутову хімію навколо ділянок ураження шкіри дерматитом, що сприяє погіршенню стану лише у 12 осіб (50 %), коли як у решти – 12 осіб (50 %) побутова хімія ніяк не впливає на дерматит.

Проаналізувавши відповіді респондентів щодо того, що допомагає підтримувати стан шкіри під час загострення дерматиту, 9 особам (37,5 %) нічого не допомагає, коли як 15 особам (67,5 %) допомагають такі засоби: засоби гігієни (мило, гелі для душу, ванни), засоби догляду за шкірою обличчя та тіла (пінки для вмивання, ензимні пудри, сироватки, молочко для тіла, зволожуючі креми), аптечні засоби (мазь Калмосептин, саліцилово-цинкова, Гіоксизон, Судокрем).

Висновки. Дослідження вкотре підтверджує, що на перебіг дерматиту впливають як зовнішні, так і внутрішні чинники. Зокрема, встановлено, що найбільш негативний вплив на стан шкіри мають такі фактори, як контакт із різноманітними алергенами, постійний або сильний стрес, а також регулярне використання побутової хімії. (Сидора М. 2021) Ці чинники можуть значно погіршувати симптоми та ускладнювати лікування. Проте варто зазначити, що реакція на ці подразники є індивідуальною для кожної людини. Не всі респонденти однаково реагують на одні й ті самі фактори, що ще раз підкреслює унікальність перебігу цього захворювання в кожному конкретному випадку. Це відкриває нові горизонти для подальших досліджень і підкреслює важливість індивідуального підходу до лікування та профілактики дерматиту.

Література:

1. Joanne R Chalmers, PhDa, Rachel H Haines, MA, Lucy E Bradshaw, MScb, Prof Alan A Montgomery, PhDb, Prof Kim S Thomas, PhDa, Prof Sara J Brown, MDc, Matthew J Ridd, PhDc, Sandra Lawton, MScf, Prof Eric L Simpson, MDg, Prof Michael J Cork, PhDh, Prof Tracey H Sach, PhDi, Prof Carsten Flohr, PhDj, Eleanor J Mitchell, BAb, Richard Swindenb. Stella Tarr, BScb, Susan Davies-Jonesa, Nicola Jay, MSck. Maeve M Kelleher, MDl, Michael R Perkin, PhDm, Robert J Boyle, PhDa,l., Prof Hywel C Williams, DSc, Daily emollient during infancy for prevention of eczema: the BEEP randomised controlled trial, 21 березня 2020, с.6 (English) URL: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(19\)32984-8/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(19)32984-8/fulltext)
2. Ковалевська Євгенія. Алергія: все, що треба про неї знати, 4 липня 2020 р.
3. Сидора М.Ю., Клименко І.М., Григорчук Л.М., Гаврилюк Н.Д., Соколова К.В. Медичні перспективи, 2021.

ЕПІТЕЛІАЛЬНИЙ БАР'ЄР КИШЕЧНИКА ЗА УМОВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО СИСТЕМНОГО АВТОІМУННОГО УШКОДЖЕННЯ Й ЗАСТОСУВАННЯ РЕСВЕРАТРОЛУ І НАНОЧАСТИНОК СРІБЛА

Литвиненко А.П.

Інститут фізіології імені О.О.Богомольця НАН України, м. Київ, Україна

Вступ. Кишечник є найбільшим відділом імунної системи, і він постійно піддається впливу харчових антигенів і коменсальної мікробіоти. Клітини кишкового епітелію, що складаються з кількох спеціалізованих типів клітин (ентероцитів, клітин Панета, клітин мікроскладок, келихоподібних клітин, клітин пучка та ентероендокринних клітин), створюють важливу захисну бар'єрну систему проти екзогенних факторів (Vincenzo DI, 2024). Сьогодні активно вивчають зв'язок між порушенням епітеліального бар'єра кишечника та автоімунними захворюваннями (Wang H, 2024). Актуальність дослідження епітеліального бар'єра при автоімунних захворюваннях із використанням гризунів, як експериментальних моделей обумовлена зростанням поширеності цих патологій та недостатньою вивченістю механізмів їх розвитку.

Мета роботи – оцінити зміни в епітеліальному бар'єрі кишківника за умов експериментального системного автоімунного ушкодження й застосування ресвератролу і наночастинок срібла.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження схвалено Етичним комітетом Інституту фізіології імені О.О. Богомольця НАН України.

Експериментальне системне автоімунне ушкодження (ЕСАУ) у мишей (групи тварин № 2, 3, 4) моделювали за допомогою їх імунізації (мишей першого покоління) суспензією антигену нирки, отриманої від материнської особи за (патент на корисну модель № 120418 від 25.10.2017, Бюл. № 20).

Введення речовин. Наночастинки срібла (НЧС), синтезовані в зарядженій полімерній матриці D-g-РАА(РЕ) – круглої форми, розміром 10–15 нм (група тварин № 3) вводилися вн/венно в дозі 2,0 мг/кг один раз на добу тричі, починаючи з наступного дня після останньої імунізації суспензією гомогенату нирки. НЧС і ресвератрол (РЕС, активатор SIRT1, Sigma, USA) (група тварин № 4) вводився вн/оч в дозі 50,0 мг/кг один раз на добу тричі починаючи з наступного дня після останньої імунізації 1 годину після вн/венного введення НЧС.

Метод кольорових флуоресцентних барвників. Апоптотичну та некротичну загибель ентероцитів тонкого кишечника оцінювали за морфологічними характеристиками за допомогою методу *in vivo* двоколірного флуоресцентного барвника нуклеїнових кислот Hoechst 33342 та йодиду пропідію. Статистичний аналіз. Для статистичної обробки результатів використовували програмний пакет Graph Pad Prism версії 10.3.0 (507) для Windows (Graph Pad Software, San Diego California, USA).

Результати. Встановлено, що за ЕСАУ відбуваються такі зміни величин життєздатності клітин тонкого кишечника: кількість живих клітин зменшилась до $65,67 \pm 3,72 \%$ ($p < 0,01$,